

παρ' ἡμῖν συμβαίνοντα. Ἐν τῷ ἡμετέρῳ προϋπολογισμῷ τοῦ 1865, εὐρίσκομεν

Στρατιωτικὰς συντάξεις	δρ.	1,163,000
Ναυτικὰς	»	406,176
Ἐκκλησιαστικὰς	»	17,000
Πολιτικὰς	»	880,047

ἐν ὅλοις 2,466,223,

μὴ περιλαμβανομένων τῶν συντάξεων τῆς πρώην Ἰονίου πολιτείας· διότι ἐν γένει παραβάλλομεν τὴν Σερβίαν πρὸς τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος, ὅπως εἶχε πρὸ τῆς ἐνώσεως. Λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς πληρῶνει κατ' ἑτοὺς τὸ δεκαπλάσιον τοῦλάχιστον τῶν συντάξεων ὅσας πληρῶνει ἡ Σερβία. Καὶ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Ἡ Ἑλλὰς ἐδανείσθη ἐντὸς τοῦ ἀγῶνος περὶ τὰ 60,000,000 δρ. (δάνεια τοῦ 1824 καὶ 1825)· κατέβλεπε πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀγῶνος, ἦτοι εἰς ἐξυγορὰν τῶν μεθορίων ἐπαρχιῶν 13,000,000 ἐκ τοῦ δανείου τοῦ 1832· διένειμιν εἰς τοὺς ἀγωνιστάς ὑπὲρ τὰς 120,000 στρεμματῶν ἐθνικῆς γῆς. Καὶ ὅμως πολλοὶ πρεσβεύουσιν ὅτι αἱ παροῦσαι γενεαὶ δὲν ὑπέκυψαν ἔτι εἰς ἀρκετὰς ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν θυσίας.

Τὸ Σερβικὸν ἔθνος ἐπὶ πληθυσμοῦ ἴσου σχεδὸν πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος πρὸ τῆς ἐνώσεως, ἔχει 1059 δήμους, ἐνῷ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν εἰμὴ 280· ὃ ἐστὶ, παρ' ἡμῖν ὁ μέσος ὅρος τῶν κατοίκων ἐκάστου δήμου εἶναι ψυχὰς 4,000, ἐνῷ ἐν Σερβίᾳ ὁ αὐτὸς μέσος ὅρος δὲν ὑπερβαίνει, ὅπως καὶ ἐν Γαλλίᾳ, τὰς 1000 ψυχὰς· ἐν ἄλλαις λέξεσι παρ' ἡμῖν δήμοι ἀληθῶς εἰπεῖν δὲν ὑπάρχουσι, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ διοίκησις στερεῖται τῆς ἀσφαλεστέρας αὐτῆς βάσεως, ἐνῷ ἡ Σερβία ἔχει ἀληθεῖς δήμους, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ διοίκησις αὐτῆς ἀπροσκόπτως διεξάγεται.

Ἡ Σερβία δὲν ἔχει εἰμὴ τέσσαρας ἀρχιερεῖς, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ ἴσου πληθυσμοῦ εἴκοσι τέσσαρας. Ἡ Σερβία δὲν ἔχει ἐν ὅλοις εἰμὴ 757 ἱερωμένους (ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς), ἡμεῖς δὲ ἡριθμοῦμεν μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1862, πεντακισχιλίους (3000 ἱερεῖς, 2000 μοναχοὺς), ἀπὸ δὲ τῆς 10 Ὀκτωβρίου ὁ ἀριθμὸς οὗτος βεβαίως δὲν ἠλκισσάμην. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐν Σερβίᾳ ὑπάρχει 1 ἱερωμένος ἐπὶ 1450 ψυχὰς, ἐν Ἑλλάδι δὲ 1 ἐπὶ 220 ψυχὰς!

Τὸ Σερβικὸν ἔθνος, καταργήσαν ἀπαντας τοὺς ἐπὶ Τουρκοκρατίας εἰσπραττομένους ἀμέσους φόρους, εἰτήγαγεν ἓνα μόνον ἄμεσον φόρον 30 δραχμῶν κατὰ οἰκογενεῖαν, ὑποδικιζόμενον εἰς δύο ἴσα μέρη. Αἱ δραχμαὶ 15 λογίζονται ὡς φόρος προσωπικῆς καὶ ἐπομένως εἰσπράττονται ἐξίσου παρ' ὅλων τῶν φορολογουμένων· αἱ δὲ λοιπαὶ δρ. 15 εἶναι φόρος ἐπὶ τῆς περιουσίας, καὶ ἐπομένως διανέμονται καθ' ἑκάστον δῆμον ἀναλόγως τῆς περιουσίας ἐκάστης οἰκο-

γενείας. Τὸ δημόσιον λοιπὸν ταμεῖον τῆς Σερβίας εἰσπράττει διὰ τοῦ ἀμέσου τούτου φόρου, ἐκ 220 000 περίπου οἰκογενειῶν δρ. 6,680,000, αἵτινες πληρῶνονται ἀπροφασίστως, ἐγκαίρως καὶ ἄνευ καθυστέρημάτος τινος. Ἐνῷ παρ' ἡμῖν μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐγένετό τις ἀπόπειρα μεταρρυθμίσεως τῆς βαρβαροῦ ἐγγείου φορολογίας καὶ αὐτὴ ἀπέτυχεν· καὶ ὁ μὲν λαὸς κρυγάζει κατὰ τῶν καταπιέσεων τῆς εἰσπράξεως, τὰ δὲ κατὰστιχα τοῦ δημοσίου φέρουσι πολλῶν δεκάδων ἑκατομμυρίων καθυστεροῦντα.

Σημειοῦμεν τοὺς ἀριθμοὺς τούτους ἄνευ σκέψεων. Ὁ νοῦμων ἀναγνώστης θέλει οἴκοθεν βεβαίως ἐξαγάγει τὰ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχοντα σπουδαιότατα διδάγματα. Νεὶ μὲν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει προτερήματα τινὰ ἀξιοζήλωτα· ναυτικὸν ἄριστον, ἐμπορικὸν πνεῦμα δειμόνιον, γλῶτταν, φιλολογίαν, ἀναμνήσεις ἀπαρκαίλλους· καθ' ὅλα ταῦτα εἰμεθα ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι οὐ μόνον τῶν Σέρβων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων ὀνομαστοτέρων ἐθνῶν· ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι συμβαίνει εἰς τὰ ἔθνη πολλάκις ὅ,τι εἰς τὸν κατ' ἰδίαν ἄνθρωπον. Πολλάκις λοιπὸν ἀπόγονοι οἰκῶν περιφανῶν, ἔχοντες εὐφυΐαν, χάριν, εὐγλωττίαν, ἀλλὰ στερούμενοι τάξεως, ἐγκρατείας, πειθαρχίας κακῶς κατέλυσαν τὸν βίον· ἐνῷ ἄλλοι ἐξ εὐτελῶν καταγόμενοι, ἐκ μικρῶν ὀρμώμενοι, ἀλλὰ μετριοφρονες καὶ σώφρονες, ἐδημιούργησαν ἑαυτοῖς κατὰ μικρὸν τύχην λαμπράν.

Τὸ συμπέρασμα ἡμῶν εἶναι ὅτι οἱ πολιτικοὶ μάλιστα ἡμῶν ἄνδρες θέλουσι πράξει καλῶς ἂν μελετήσωσι τὰ ἐν Σερβίᾳ συμβαίνοντα, καὶ συγκρίνωσιν αὐτὰ πρὸς τὰ ἡμέτερα.

Κ. Π.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΤΥΧΙΑ

ἐν ᾧρα μελαγχολίας κριτόμεναι.

Ἡσθένησές ποτε παιδίον ὦν, ἀναγνώστα, καὶ σοὶ διώρισεν ὁ ἰατρὸς πικρὰ καταπότια· — Εἶχες ἴσως μητέρα, καὶ τῆς μητρὸς ἡ φιλοστοργία ἐφρόντισε βεβαίως νὰ ἐπιπάσῃ διὰ μέλιτος τὰ καταπότια ταῦτα. . . Σὺ δὲ, τὸ μέλι μόνον βλέπων, ὁ νήπιος! ταχέως ἤρπασες καὶ κατέπιες τὰ σφαιρίδια, ἅτινα πρότερον συσφίγγων τοὺς ὀδόντας οὐδὲ κἂν νὰ ἐγγίσωσιν εἰς τὰ χεῖλη σου ἤθελες. — Οὕτω καὶ τὴν δυστυχίαν, ἀηδὲς καὶ πικρὸν καταπότιον, μέλι περικαλύπτει, ἡ εὐτυχία ὀρμῆς πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς ἡδύτατον γλύκισμα. . . ἀλλὰ τὴν στιγμιαίαν γλυκύτητα ἀμέσως πικρία δηλητηρίου καὶ διαρκὲς διαδέχεται. Πίνεις ὕδωρ, ζητεῖς ἀναψυχὴν, ἀλλ' ἡ πικρία μετὰ ταῦτά σοι φαίνεται δριμυτέρα. — Ὡς ὁ Μωϋσῆς, ὀρμῆς πρὸς λαμπροὺς ἀδάμαντας, ἀλλ' ἀντὶ ἀδαμάντων

ἄνθρακες καιομένους εἰσήγαγες εἰς τὸ στόμα. — Ὡς ἡ χρυσάλλις, πρὸς τὴν λάμψιν ἀνεπτερώθη πλήρης ἐλπίδων, ἀλλὰ κατεκάησαν τὰ πτερά σου καὶ ἤμισαν κατέπεσες ἀσπαίρων καὶ ὀδυρόμενος. — Ἐφήμερον μὲν καὶ ἀπατελὸν ἡ εὐτυχία, διαρκὲς δὲ πρᾶγμα ἡ δυστυχία.

Τὴν εὐτυχίαν παραβάλλω, οὐχὶ ἀτόπως, πρὸς ἔγχελυν. — καθ' ἣν στιγμὴν νομίζεις ὅτι κραταῖς αὐτὴν, διολισθήσασα ἡσυχάζει εἰς τὸν βυθὸν τῆς Κωπαίδος. — Ἡ δυστυχία ἐξ ἐναντίας εἶναι ἱζὺς κολλῶν καὶ γλοιώδης. — ὅσον καὶ ἂν διστάσῃς, ὅσον καὶ ἂν συστειλῇς, ὡς τὸ πτηνόν, τοὺς πόδας, θέλεις τέλος ἐπικαθῇς αὐτῷ καὶ θέλει ἀναστραφῇ ἡ κεφαλὴ σου. — Καὶ τὸ μὲν πτηνὸν σώζει ὁ ὀρνιθοθήρας ἀποσπῶν αὐτὸ καὶ ἐγκλείων εἰς κιγκλιδωτὴν φυλακὴν τὸν ἄνθρωπον ὅμως οὐδεὶς σπεύδει ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς δυστυχίας. Οἱ φίλοι αὐτοῦ ὡς φαντάσματα καὶ σκιαὶ ἠφανίσθησαν· οἱ ἐχθροὶ γελοῖον· οἱ δὲ λοιποὶ, ἂν μὴ ὑβρίζωσι, χαίνουσιν ὁμῶς ἀδιάφοροι. . . Μάτην ζητεῖ στήριγμα πρὸς τὰ κάτω κρεμαμένη ἡ κεφαλὴ σου· τὸ αἶμα καταβαίνει, συμπυκνοῦται, σὲ πνίγει. . . Ἀπέθλας πᾶσαν αἴσθησιν, παρεφρόνησες, ἐνεκρώθης. — οὐδεὶς πλησιάζει. . .

Τὴν εὐτυχίαν θεωρῶ ἀφρόν, τὴν δυστυχίαν τρύγα τοῦ οἴνου. — Ὅσω καὶ ἂν εὐτυχῇς, ἄνθρωπε, μὴ βουκοληθῇς· ἡ δυστυχία τελευταία σταθερῶ ποδὶ σὲ περιμένει· ἀνοικταῖς ἀγκάλαις σὲ δέχεται καὶ στιβαροὶ βραχίονες σὲ περισφίγγουσι. — Μάτην ἀγωνίζεαι, πνίγεσαι καὶ περισπαίρεις. . . Εἶναι πιστὴ ἐρωμένη ἡ δυστυχία καὶ ὑπὸ ἔρωτος σφοδρῶς εἰς σὲ προσκολλᾶται, διὰ δὲ τῶν πολλῶν πλοκάμων περιβάλλουσα τὸν τράχηλόν σου, συσφίγγει αὐτοὺς καὶ σ' ἔλκει πρὸς ἑαυτὴν μικρὸν μὲν κατὰ μικρὸν, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ βεβήκιως. — Καταδιώκεις τὴν εὐτυχίαν ἀπὸ νεαρᾶς σου ἡλικίας, — καὶ φεύγει, φεύγει, . . φεύγει ἀδιακόπως! Διέρχεται τέλος πάντων ἐνώπιόν σου καὶ ἀνεζωσμένος τρέχεις κατόπιν. — φθάνεις εἰς ἀπῆστας ἐνὸς βήματος, ἀρπάζεις αὐτὴν ἀπὸ τῆς κόμης. . . Βεβήκι τοῦ κακοῦ! Ἡ εὐτυχία εἶναι φαλακρά! . . . ἐφόρει φενάκην! . . .

Μήτηρ κοῦφος καὶ ἄφροντις ἡ εὐτυχία ἐγκαταλείπει τὸ τέκνον αὐτῆς μόνον, ἄνευ στήριγματος εἰς τοὺς δρόμους. — Ἐπιμελὴς τροφὸς ἡ δυστυχία, δράττει στιβαρῶς, φοβουμένη μὴ τὸ παιδίον πέσῃ, τὸ κράσπεδον τοῦ χιτῶνος αὐτοῦ. — Καὶ ἂν διαφύγῃς, ἐπ' ἐλάχιστον μόνον διαφεύγεις τὸν ἄγρυπνον αὐτῆς ὀφθαλμόν.

Καὶ πρὸς πατέρα καὶ πρὸς μητέρα θὰ μειδιάσῃς, ἄνθρωπε, καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἐρωμένην γυναῖκα θὰ ἀσπασθῇς, — ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα θὰ κλαύσῃς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν γυναῖκα θὰ στερηθῇς. — Μόνος ὁ Χάρων ἐνώπιόν σου περιχα-

ρὴς ζῇ. Θέλεις τὸν θάνατον; — Εἶναι ἄρα γε εὐτυχία ἡ δυστυχία ὁ θάνατος; Ἀρά γε ὁ ἀποθανὼν « μὴδὲν ἐστὶ, μὴδ' αἰσθῆσιν μηδεμίαν μηδενὸς ἔχει; », κατὰ τὰ λεγόμενα, ὁ θάνατος μεταβολὴ τις τυγχάνει οὐσα καὶ μετοίκησις τῆς ψυχῆς τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον; » — Ἀλλ' εἴτε ὕπνον, εἴτε μετοίκησιν εἰς τόπον χλοερὸν ἄνευ λύπης καὶ στεναγμῶν, τὸν θάνατον λέγω κέρδος καὶ μέγιστον ἀγαθόν, τὸν θάνατον λέγω εὐτυχίαν. . .

Σ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ.

Πρὸ τινος καιροῦ ὁ ἐντιμὸς Κ. Θεμιστοκλῆς Γρηγορίου Παλαμᾶς ἐχορήγησεν ἡμῖν φιλοφρόνως ἀπογραφὸν ἐλληνικῆς ἐπιστολῆς περιπαθοῦς καὶ γλυκείας, ὑπὸ προσώπου σεβαστοῦ, τοῦ ἀοιδίμου Παναγιώτου Παλαμᾶ, πρὸς τὸν περικλεέστατον Εὐγένιον τὸν Βούλγαριν, διὰ προσώπων ἀξιολόγων ἀπευθυνομένης, καὶ περὶ σπουδαῖον ἀντικείμενον στρεφόμενης. — Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὡς μνημεῖον ἀξιόλογον σπεύδομεν ἵνα διὰ τῆς Πανδώρας δημοσιεύσωμεν, ὑποκεντοῦντες τὴν ἁμιλλαν τῶν ἐκγόνων καὶ τῶν συμπατριωτῶν τοῦ σοφοῦ ἐκείνου διδασκάλου, ἐπὶ τῷ δημοσιεῦσαι καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐγγράφον ἢ ἀπομνημόνευμα κεῖται ἐν τοῖς διασωθεῖσιν ἐγγράφοις τῶν, διότι ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ πτωχὸν ταμεῖον τῆς νεωτέρας ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Διὰ δὲ τῆς διασώσεως αὐτῶν οὐ μόνον ἐκπληροῦμεν καθήκον ἱερὸν πρὸς τοὺς ἀοιδίμους ἐκείνους εὐεργέτας, ὅσοι πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν ἐξετέλεσαν καὶ πλεῖον τῶν ἐνόντων, οὐ μόνον ὑποβάλλομεν τὰς πρὸς τὴν ἡμετέραν φυλὴν πολυτίμους συμπληθείας τῶν Εὐρωπαίων, ἐκθέμενοι τὰς οὐχὶ μικρὰς ἀρετὰς καὶ ἐκδουλεύσεις τῶν προγενεστέρων Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς ἐκείνους σέβας ἐμπνέομεν εἰς τὰ στέρνα τῶν νεωτέρων ὁμογενῶν λογίων, καὶ καταισχύνομεν τοὺς οἰκτροὺς δοκησιδόρους, οἵτινες ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐπανκλιμαπτοντες πεποικιλμένοι διὰ τοῦ ψιμμιθίου τῆς ἡμιμαθείας, ἀποδίδουσιν ὡς ὁ κριὸς τὰ τροφεῖα πρὸς τὴν γενέτειραν, θεωροῦντες καὶ διακηρύττοντες ὡς ἀκύβαλλα ἅπαντας τοὺς προχρηματίσαντας μύστας καὶ γεωργοὺς τῆς ἐλληνικῆς παιδείας, καὶ χλευάζοντες τοὺς ἐπιζῶντας λογίους ὁμογενεῖς, ὡς ἐτώσια ἄχθη ἀρούρης· καὶ τοῦτο, διότι οὐκ εἶδον ἐκεῖνοι ὁποῖας εἶδον οἱ πεφωτισμένοι οὗτοι εὐρωπαϊκὰς πόλεις καὶ ἐκπαιδευτικὰς στοάς, καὶ οὐκ ἐνωτίσθησαν ξένα ῥήματα, ξένα διδάγματα, ξένα δόγματα καὶ διατυπώσεις.

Εὐτυχῶς καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ἐλευθέρως Ἑλ-